

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/23612,Kofman-Jan.html>
2022-01-28, 05:57

Kofman Jan

Miejsce urodzenia Pińsk

Data urodzenia 26-02-1941

Jan Kofman, ur. 26 II 1941 w Pińsku (obecnie Białoruś), politolog, historyk, wydawca, publicysta. Absolwent Wydz. Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego (1965), dr nauk politycznych (1974), dr hab. nauk humanistycznych w zakresie historii najnowszej (1990), prof. (1997).

Podczas studiów w ZMS 1962–1966 zw. z grupą Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego usiłującą zdemokratyzować uniwersytecką organizację, współzałożyciel kółek samokształceniowych, 1962–1963 współzałożyciel (m.in. z Adamem Michnikiem, Janem Grossem) dyskusyjnego Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności. III 1965 aresztowany w zw. ze sprawą listu J. Kuronia i K. Modzelewskiego, 1966–1967 uczestnik spotkań grupy młodych pracowników, przede wszystkim UW (m.in. Jakub Karpiński, Waldemar Kuczyński, Andrzej Mencwel, Robert Mroziewicz, Marcin Król, Aleksander Smolar, Jadwiga Staniszkis): dyskusje ideowe i polityczne. 1966–1968 st. asystent redaktora w Państwowym Wydawnictwie Naukowym, po wydarzeniach marcowych 1968 jako tzw. encyklopedysta usunięty z pracy, 1969 st. referent w Centralnej Agencji Fotograficznej, 1970–1973 instruktor w dziale analizy czytelnictwa i prasy w Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictwa Ruch, nast. w dziale upowszechniania prasy RSW Prasa-Książka-Ruch m.in. jako redaktor. 1974–2014: adiunkt, docent, prof. nadzw., prof. zw. w Uniwersytecie w Białymstoku/Filii UW w Białymstoku w Instytucie Historii i od 2010 Nauk Politycznych, 1974–1989 uczestnik seminarium nt. historii najnowszej (m.in. Andrzej Friszke, Jerzy Holzer, Krystyna Kersten, Maciej Koźmiński, Adam Michnik, Andrzej Paczkowski, Maria Turlejska), współpracownik KOR/KSS KOR. Od 1978 współzałożyciel i członek redakcji niezależnego kwartalnika politycznego „Krytyka”.

1980 współzałożyciel „S” na Wydziale Humanistycznym Filii

UW w Białymstoku, uczestniczył w jej działaniach oświatowych (np. wykład dla działaczy regionu białostockiej „S”).

1982–1994 redaktor nacz. „Krytyki”, przed 1989 publikacje także m.in. w „Aneksie”, „Almanachu Humanistycznym” (gł. pod ps. Włodzimierz Mart). 1982 nieudana próba usunięcia go z uczelni pod zarzutami politycznymi (m.in. współpracy z RWE i CIA) przez uczelnianą komisję weryfikacyjną Filii UW. Od 1982 kierujący serią Biblioteka Kwartalnika Politycznego „Krytyka”, w jej ramach wydano ok. 40 książek (m.in. prace Maxa Webera, Hannah Arendt, Karla R. Poppera). VI 1985 aresztowany (z Mirosławą Grabowską i R. Mroziewiczem), osadzony w AŚ Warszawa-Mokotów, XI 1985 zwolniony, IX 1986 umorzenie śledztwa na mocy amnestii, 1985–1990 członek kierownictwa NOW-ej, 1988 współautor (m.in. z Jackiem Trznadłem, Andrzejem Osęką) oświadczenia wspierającego ówczesne strajki robotnicze.

1989–1990 członek KO przy Przew. NSZZ „S” Lechu Wałęsie. II–IV 1989 uczestnik obrad Okrągłego Stołu w podzespołe ds. środków masowego przekazu, 1990–1999 członek zarządu i redaktor nacz. Wydawnictwa Naukowego PWN, 1997–1999 wiceprezes zarządu, 1998–1999 dyr. nacz., 1989–1990 współzałożyciel i uczestnik Zespołu Badań Europy Wschodniej, niezależnej placówki badawczej, 1991–2013 w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Zakładzie Europy Środkowo-Wschodniej, od 1999 kierownik Zakładu (nast. Katedry) Historii Współczesnej (po 1945) na Uniwersytecie w Białymstoku, 2006–2010 prof. Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania tamże w Katedrze Politologii. 1997–1998 wykładowca w Collegium Civitas w Warszawie. 2007–2010 członek Komitetu Nauk Historycznych PAN.

Członek zespołów redakcyjnych, m.in. kwartalników „Studia Polityczne” (1992 z-ca redaktora nacz.) i „Spraw Międzynarodowych” (od 1992).

Członek Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie (oddział PTH), Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (od 1983), członek Polskiego Towarzystwa Studiów Politycznych, 1993–2007 prezes zarządu Polskiej Fundacji Spraw

Międzynarodowych, 1990–1992 członek Rady Funduszu Literatury.

1990–1991 w Radzie Krajowej ROAD, 1991–1994 UD, 1994–1997 członek UW.

Autor książek, m.in. *Lewiatan a podstawowe zagadnienia ekonomiczno-polityczne Drugiej Rzeczypospolitej* (1986), *Nacjonalizm gospodarczy – szansa czy bariera rozwoju. Przypadek Europy Środkowo-Wschodniej w okresie międzywojennym* (1992), *Economic Nationalism and Development: Central and Eastern Europe between the Two Wars* (1997), współautor (z Wojciechem Roszkowskim) *Transformacja i postkomunizm* (1999), redaktor naukowy (z W. Roszkowskim) *Biographical Dictionary of Central and Eastern Europe in the Twentieth Century* (2008) i *Europa Środkowo-Wschodnia dla I. 1992–2009* (roczniki I–XIX).

Po 1989 publicystyka polityczna i historyczna, m.in. „Krytyka”, tygodniki: „Po Prostu” (1990–1991), „Gazeta Bankowa”, „Tygodnik Powszechny”, 1989–1992 stałe komentarze radiowe na aktualne tematy polityczne, społeczne i kulturalne w Polskim Radiu, 1991–2006 udział (z Wiesławem Władyką) w stałej audycji (Program 2 PR) o książkach z zakresu humanistyki, nauk społecznych, historii najnowszej i polityki.

Odnaczony m.in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2008).

1965–1975 rozpracowywany przez Wydz. III KM MO m.st. Warszawy/KS MO w ramach SOS, 1978 przez Wydz. III KW MO w Białymstoku w ramach KE krypt. Sympatyk, 1982 przez Wydz. IX Dep. III MSW, 1982–1984 przez Wydz. III Biura Studiów MSW, od 1984 przez Wydz. III Zarządu V Szefostwa WSW.

Tadeusz Ruzikowski

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)